

Sygn. akt VII U 3367/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Ołtarzewska

Protokolant: st.sekr.sądowy Alicja Jarzyna

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania J. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 16 września 2011r. nr (...) -2011

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 3367 /11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił dla wnioskodawcy J. U. wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. w wysokości 34 353,33 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego ZUS przyjął:

1. podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 761,25. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 54,98 %;
2. okresy : a) składkowe łącznie : 6 lat, 4 miesiące, 17 dni, tj. 76 miesięcy;
b) nieskładkowe łącznie : 5 lat i 7 dni, tj. 60 miesięcy;
3. współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego, który wyniósł 33,90 %;

4. średnie dalsze trwanie życia – wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173).

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego za okres od 07.09. 1992r. do 30.11.1992r., od 01.12.1992r. do 31.03.1993r., od 01.02.1994r do 31.08.1998r. ZUS uwzględnił wynagrodzenie minimalne, z uwagi na brak informacji o wysokości wynagrodzenia za powyższe okresy.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił okresów od 01 grudnia 1992r. do 31 marca 1993r. z uwagi na brak potwierdzenia ubezpieczenia przez Wydział Ubezpieczenia i Składek – brak informacji o firmie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony J. U. wnosząc o zamianę decyzji poprzez uwzględnienie do obliczenia wartości kapitału początkowego za okres od 01.02.1994r. do 31.08.1998r. wynagrodzeń realnie otrzymywanych. Podniósł, że przez cały okres zatrudnienia w firmie (...)otrzymywał wynagrodzenie w wysokości trzykrotności średniej krajowej. Nadto podał, iż przez połowę okresu zatrudnienia ww. zakładzie pracy był zatrudniony na stanowisku Dyrektora Oddziału G.. Wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka J. B. oraz załączył świadectwo pracy z dnia 31.08.1998r. za okres zatrudnienia(...)Spółka z o.o.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji. Pozwany dodał również, że przyjął do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenie minimalne za lata 01.02.1994r. do 31.08.1998r., ponieważ wnioskodawca nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających, jakie wynagrodzenie otrzymywał, będąc zatrudnionym w firmie (...).

Pismem procesowym z dnia 12 grudnia 2011r. podtrzymał wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka J. B. oraz rozszerzył zakres odwołania wnosząc o uwzględnienie przy obliczaniu wartości kapitału okresu zatrudnienia w firmie (...), przedłożył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z firmy (...) i wskazał, iż jest ona następcą prawnym (...).

(pismo k. 25 akt sprawy)

Pismem procesowym z dnia 11 stycznia 2012r. pozwany wskazał, iż uwzględnił do obliczenia wartości kapitału początkowego okres od 01.09.1998r. do 31.12.1998r. oraz wynagrodzenie za ten okres.

(pismo z dnia 11.01.2012r. k. 39 akt)

Pismem z dnia 13 lipca 2012r. ubezpieczony rozszerzył zakres odwołania wnosząc o uwzględnienie przy obliczaniu wartości kapitału okresu zatrudnienia w firmie (...) za okres 01.09.1998r. do 31.05.1999r. i załączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dni 27.10.2011r.

(pismo z dnia 13.07.2012r. k. 94 -95 akt)

Na rozprawie w dniu 15.11.2012 r. J. U. podtrzymał wniosek o przesłuchanie świadka i cofnął wniosek o uwzględnienie do stażu okresu zatrudnienia w firmie (...) od 01.09.1998r. do 31.05.1999r. z uwagi na uwzględnienie przez pozwanego tego okresu przy obliczaniu kapitału początkowego.

(protokół z dnia 15.11.2012r. k. 99 akt)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca J. U. urodził się (...)w okresie od 01.10.1985r. do 16.12.1991r. był studentem Politechniki (...), Wydział (...). Ukończył studia stacjonarne, które programowo trwały 5 lat.

W okresie od 1 lutego 1994r. do 31 sierpnia 1998r. ubezpieczony był zatrudniony w firmie(...)Sp.z o.o. z siedzibą w W. (poprzednia nazwa(...)), w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego, dyrektora oddziału. W Spółce tej zatrudniony był od dnia 01 lutego 1994r. do 30 kwietnia 1994r. na podstawie umowy na czas określony, na stanowisku przedstawiciela handlowego, w wymiarze czasu pracy 40 godzin tygodniowo, z wynagrodzeniem 7. 000.000 zł. Od dnia 01.05.1994r. do dnia 31.12.1994r. na podstawie umowy o pracę na czas określony, na stanowisku przedstawiciela handlowego. Wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy za ten okres zatrudnienia została określona procentowym udziałem tj. 1% od wartości wyniku sprzedaży, w wartościach netto ustalonej na podstawie faktur. Gwarantowana wysokość wynagrodzenia wynosiła 5. 000.000 zł brutto lub 4.000.000. zł brutto, bowiem na umowie o pracę widnieją poprawki , przy czym wypłata dochodu gwarantowanego miała być naliczana kwartalnie. Od dnia 01.01.1995r. do 31.08.1995r. na podstawie umowy na czas określony, na stanowisku przedstawiciela handlowego. Zagwarantowana wysokość wynagrodzenia – prowizji miesięcznej wynosiła 500,00 zł. Od dnia 01.09.1995r. na podstawie umowy na czas nieokreślony, na stanowisku przedstawiciela handlowego, wynagrodzenie zostało ustalone w aneksie do umowy, którego brak w aktach rentowych. Od 1 lipca 1996r. wynagrodzenie podstawowe ubezpieczonego wynosiło 2500,00 zł brutto plus premia uznaniowa 600,00 zł brutto miesięcznie. Od 01.10.1996r. premia uznaniowa wynosiła 1100,00 zł brutto. Od 01.08.1996r. J. U. objął stanowisko dyrektora oddziału(...)w G..

Od 13.10. 1997r. zmianie uległa nazwa firmy na „ i center sp.zo.o.

W okresie zatrudnienia wnioskodawca nie korzystał z urlopów bezpłatnych i wychowawczych.

W okresie od 01.09.1998r. do 31.05.1999r. był zatrudniony w (...) z siedzibą w W. na stanowisku samodzielnego przedstawiciela.

J. B. pracował w (...)od 1995r. początkowo jako handlowiec, następnie przedstawiciel handlowy, a od okresie od 01.09.1998r. na stanowisku dyrektora oddziału w G., przejął obowiązki wnioskodawcy. Jego wynagrodzenie zasadnicze na stanowisku dyrektora oddziału wynosiło miesięcznie 3000,00 zł-3500,00 zł brutto.

Dowód : świadectwo pracy z dnia 31.08.1998r k. 15 akt rentowych , umowa o pracę z dnia 01.02.1994r. k. 149 akt rentowych, umowa o pracę z dnia 28.04.1994r. k. 151- 153 akt rentowych, umowa o pracę z dnia 02.01.1995r. wraz z aneksem k. 155-159 akt rentowych, umowa o pracę z dnia 25.07.1995r. k.161-162 akt rentowych , pismo z dnia 20.06.2996r. k. 165 akt rentowych , pismo z dnia 10.07.1996r. k 167 akt rentowych , pismo z dnia 28.08.1996r. k. 169 akt rentowych, pismo z dnia 17.11.1997r k. 171akt rentowych, zeznania świadka J. B.k. 143- 144 akt

W dniu 22 kwietnia 2011 r. ubezpieczony wystąpił do pozwanego z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego, dołączając m.in. kserokopię książeczki wojskowej, zaświadczenia u ukończeniu studiów wyższych z dnia 30.03.2011r. oraz świadectwo pracy z (...) Fundacji (...) z dnia 30.04.1992r., świadectwo pracy z Przedstawicielstwa A. (...) z dnia 08.09.1992r. , świadectwo pracy z Urzędu Miejskiego w G. z dnia 30.11.1992r., świadectwo pracy z T. Sp.zo.o, świadectwo pracy z (...) z dnia 30.05.1999r.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia z dnia 16 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił dla wnioskodawcy J. U. wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. w wysokości 34 353,33 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego ZUS przyjął:

1. podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 761,25. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 54,98 %;

2. okresy : a) składkowe łącznie : 6 lat, 4 miesiące, 17 dni, tj. 76 miesięcy;

b) nieskładkowe łącznie : 5 lat i 7 dni, tj. 60 miesięcy;

3. współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego, który wyniósł 33,90 %;

4. średnie dalsze trwanie życia – wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173).

Dowód : wniosek – k. 1, decyzja ZUS z dnia 16.09.2011 r. – k. 31-33 akt ZUS.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i w aktach rentowych ubezpieczeniowych, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania, w związku z czym Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu. W poczet materiału dowodowego Sąd zaliczył także zeznania świadka J. B., które co do zasady Sąd ocenił za wiarygodne, jednak mało przydatne do ustalenia okoliczności, na które został powołany.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego J. U. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01 stycznia 1999 r.

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2 – 12. Zgodnie z ust. 2 przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6, 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5, 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, czyli w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego – zgodnie z art. 174 ust. 3 ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 22 września 2011r., a więc w dacie złożenia wniosku i wydania zaskarżonej decyzji - ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980r. do dnia 31 grudnia 1998r.

Wysokość kapitału początkowego ustalona przez pozwany organ rentowy w zaskarżonej decyzji z dnia 16 września 2011 r. została zakwestionowana przez ubezpieczonego w odwołaniu inicjującym przedmiotowe postępowanie.

Spór w sprawie dotyczył kwestii przyjęcia do obliczania podstawy wymiaru wynagrodzenia ubezpieczonego osiąganego w spornym okresie zatrudnienia w firmie(...) z siedzibą w W., od 1 lutego 1994r. do 31 sierpnia 1998r.

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji wyliczył wartość kapitału początkowy przy uwzględnieniu wynagrodzenia minimalnego za ten okres zatrudnienia, wskazując, iż wnioskodawca nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających wysokość otrzymywanego wynagrodzenia.

W świetle przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wskazać należy, że stanowisko organu rentowego jest zasadne a zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

W odwołaniu od decyzji J. U. podnosił, iż jego wynagrodzenie za ten okres zatrudnienia stanowiło trzykrotność średniego wynagrodzenia i wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. B.. Podkreślenia wymaga, iż świadek J. B. został powołany przez ubezpieczonego na okoliczność wykazania wysokości wynagrodzenia

wnioskodawcy w okresie jego zatrudnienia w firmie „i center sp.zo.o.”, od 01.02.1994r. do 31.08.1998r. Zeznania świadka choć ocenione przez Sąd jako wiarygodne, nie wykazały jakie wynagrodzenie wnioskodawca J. U. w spornym okresie rzeczywiście otrzymywał.

Podkreślenia wymaga, iż co prawda świadek J. B. został zatrudniony w ww. spółce na miejsce ubezpieczonego od 01.09.1998r. tj. po zakończeniu stosunku pracy J. U. i wprawdzie przejął jego obowiązki na stanowisku dyrektora oddziału, jednakże wysokość wynagrodzenia świadka nie była w żaden sposób powiązana z wysokością wynagrodzenia ubezpieczonego. Z kolei świadek nie pamiętał ile sam zarabiał przed objęciem stanowiska dyrektora, a tym bardziej nie był w stanie podać wysokości zarobków ubezpieczonego w spornych miesiącach i latach, zwłaszcza zważywszy na fakt, że wynagrodzenie to było ustalane prowizyjnie.. Nie uszło także uwadze Sądu, iż świadek zeznał, iż wynagrodzenia w firmie były utajnione.

Biorąc pod uwagę powyższe wskazać należy, iż świadek J. B. nie miał wiedzy na temat wysokości osiąganego przez wnioskodawcę wynagrodzenia zarówno w okresie zatrudnienia na stanowisku przedstawiciela handlowego jak i dyrektora Oddziału.

Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych stwierdzić należy, iż w okresie od 01.02.1994r. do 31.08.1998r. wnioskodawca był zatrudniony w firmie (...)G.”, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego, a następnie dyrektora oddziału, przy czym sposób wyliczenia wynagrodzenia i jego wysokość była uzależniony od okresu zatrudnienia i zajmowanego stanowiska. Jednak przeprowadzonego w sprawie postępowanie nie zdało wykazać, jakie było rzeczywiste wynagrodzenie J. U. w zakwestionowanym okresie zatrudnienia. Jako przedstawiciel handlowy miał wynagrodzenie prowizyjne, zaś gwarantowane kwoty wynagrodzenia na poziomie 700zł czy 500zł (po denominacji)

Podkreślenia wymaga, iż na podstawie umów o pracę załączonych do akt rentowych i świadectwa pracy z dnia 31.08.1998r. nie można poczynić wiążących ustaleń, co do wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w tym okresie zatrudnienia.

Jako przedstawiciel handlowy miał wynagrodzenie prowizyjne, zaś gwarantowane kwoty wynagrodzenia na poziomie 700zł czy 500zł lub 400zł (po denominacji).

Natomiast od 1 lipca 1996r. zgodnie z przedłożonymi dokumentami wynagrodzenie podstawowe ubezpieczonego wynosiło 2500,00 zł brutto plus premia uznaniowa 600,00 zł brutto miesięcznie, a od 01.10.1996r. premia uznaniowa wynosiła 1100,00 zł brutto. Biorąc pod uwagę charakter uznaniowy dodatkowego składnika wynagrodzenia – premii uznaniowej, a także z uwagi na brak innej dokumentacji potwierdzającej wysokość wypłaconego wnioskodawcy wynagrodzenia nie można było ustalić wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez wnioskodawcę w tym okresie zatrudnienia.

Odnośnie okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 01.08.1996r. na stanowisko dyrektora (...) G., brak jest jakichkolwiek dokumentów potwierdzających wysokość wypłaconego wynagrodzenia a na podstawie zeznań świadka J. B. nie można ustalić jakie wynagrodzenie otrzymywał ubezpieczony. Nie można też ustalić przez jaki okres ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze 2.500zł, skoro wobec braku akt osobowych ubezpieczonego niewiadomym jest czy od sierpnia 1996r. kwota ta nie uległa zmianie, a świadek wskazywał na dość często występujące zmiany zasad wynagradzania w spółce i-center. Wprawdzie świadek wskazał, iż objął stanowisko dyrektora oddziału w G. bezpośrednio po wnioskodawcy i jego wynagrodzenie wynosiło 3000,00 zł do 3500,00 zł, jednakże nie sposób przyjąć, iż na takim samym poziomie wynagrodzenie otrzymywał wnioskodawca, gdyż strony w tym pracodawca i pracownik mogą kształtować warunki umowy o pracę na tym samym stanowisko – dyrektora Oddziału nawet w tożsamym okresie czasu odmiennie.

W tym miejscu wskazać należy, iż stosownie do treści § 20 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., nr 10, poz. 49 ze zm.) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego

podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników jest zaświadczenie zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (druk Rp – 7) albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków lub listy płac potwierdzone za zgodność z oryginałem, z których wynikają poszczególne składniki wynagrodzeń.

Jednakże, zgodnie z ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwem, w postępowaniu przed Sądem, także wówczas, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych, fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, a do Sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 sierpnia 1993 roku, III Aur 294/93, PS-wkł. 1994/3/6; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, LEX 32696).

Podkreślenia wymaga, także iż na podstawie przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie zdołano ustalić, gdzie znajdują się akt osobowe wnioskodawcy za sporny okres zatrudnienia.

W ocenie Sądu, materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwolił na poczynienie wiążących ustaleń, co do wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez J. U. w zakwestionowanym okresie, co czyni ustalenia organu słusznymi.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, orzekł jak w sentencji wyroku.

Na oryginale właściwy podpis.